

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

Lege pentru abrogarea Legii nr. 35/1994 privind timbrul literar, cinematografic, teatral, muzical, folcloric, al artelor plastice, al arhitecturii și de divertisment

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale

În prima parte a perioadei de tranziție a societății românești de la sistemul comunist legiuitorul a introdus o serie de 8 timbre culturale care reprezentau o sumă de bani pe care cetățenii români trebuie să o plătească suplimentar prețului produselor culturale (cărți, muzică, filme, opera de artă plastică, teatru, cinema, spectacole sau construcții) în beneficiul uniunilor de creatori. Această sumă de bani plătită în plus de cetățenii români era destinată să susțină uniunile de creatori în condițiile în care nu exista o legislație a drepturilor de autor și a drepturilor conexe care să asigure o protecție creatorilor. Legea nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe asigură creatorilor o protecție la standardele impuse de legislația internațională din domeniu. După această lege uniunile de creație s-au desprins de organismele de gestiune colectivă care încasau și gestionau drepturile de autor. Astfel, au apărut câte două entități private ale uniunilor de creatori și organisme de gestiune colectivă- multe dintre acestea erau și sunt conduse de aceleași persoane. Au apărut astfel UCMR ADA-desprins din UCMR, Fondul Literar (actual COPYRO) - desprins din Uniunea Scriitorilor, VISARTA din Uniunea Artiștilor Plastici, DACIN – SARA desprins din Uniunea Cineaștilor. Potrivit art.134 alin 2 din Legea nr. 8/1996, organismele de gestiune colectivă pot aloca, cu acordul adunării generale, până la 15% din sumele colectate pentru cheltuieli în scop comun.

Actuala lege a timbrelor culturale, Legea nr. 35/1994, obligă instituțiile publice de cultură (teatre, filarmonici, opere, ARCUB, primării) și pe investitorii din cultură (edituri, producători, organizatori de spectacole, galerii de artă, asociații și fundații culturale, etc.) să adauge contravaloarea timbrelor culturale la prețurile practicate, să încaseze sumele de la cumpărătorii de produse culturale și să vireze sumele de bani către uniunile de creatori beneficiari sub amenințarea unor sancțiuni sau procese. Aceste entități, care realizează produse de cultură trebuie să desfășoare activități care nu fac parte din activitatea lor pentru a deveni casierii gratuite ale beneficiarilor, sunt îngădite în recuperarea investițiilor deoarece trebuie să solicite mai mulți bani de la consumatori.

Legea actuală este strâmbă și prezintă o serie de neconcordanțe care o fac inaplicabilă în anumite situații. Au apărut mai multe uniuni pentru fiecare domeniu, nu se știe unde să se plătească, titularii trebuie să opteze între beneficiari, nu e clar ce se întâmplă, dacă trebuie să se încaseze timbrul și alte motive care produc blocaje și conduc la situații litigioase. Toate acestea au generat procese care îngreunează activitatea investitorilor din cultură care sunt discriminați în raport cu investitorii din alte domenii care nu au de plătit suprataxe care au beneficiari entități private.

Cetățenii români sunt prejudiciați și trebuie să plătească pentru organizațiile de creatori următoarele suprataxe denumite timbre culturale:

- a) **timbrul literar, în valoare de 2 % din prețul de vânzare a unei cărți și care se adaugă acestui preț;**
- b) **timbrul cinematografic, în valoare de 2 % din prețul unui bilet și care se adaugă acestui preț;**
- c) **timbrul teatral, în valoare de 5 % din prețul unui bilet și care se adaugă acestui preț;**
- d) **timbrul muzical, în valoare de 5 % din prețul unui bilet și 2 % din prețul fiecărui disc, fiecărei tipărituri, casete video și audio înregistrate, cu caracter muzical, altele decât cele folclorice, și care se adaugă acestor prețuri;**
- e) **timbrul folcloric, în valoare de 5 % din prețul unui bilet și 2 % din prețul fiecărui disc, fiecărei tipărituri, casete video și audio folclorice înregistrate și care se adaugă acestor prețuri;**
- f) **timbrul artelor plastice, în valoare de 0,5 % din prețul de vânzare a operei de artă și care se adaugă acestui preț;**
- g) **timbrul arhitecturii, în valoare de 0,5 din valoarea investiției, indiferent de beneficiarul sau de destinația acesteia;**
- h) **timbrul de divertisment, în valoare de 3 % din prețul unui bilet și care se adaugă acestui preț.**

Absurditatea acestor suprataxe se poate desprinde în cazul arhitecturii când toți cetățenii români care solicitau o autorizație de construcție trebuie să plătească o sumă către organizațiile arhitecților o sumă calculată din valoarea investiției. Cu alte cuvinte orice cetățean trebuie să plătească, pe lângă proiectul de arhitectură și o suprataxă calculată din valoarea construcției. Acești bani sunt calculați și încasați de primărie fiind o condiție legală pentru autorizarea construcției respective. Banii sunt datorati și pentru o construcție de utilitate publică - Biblioteca Națională, Teatrul Național etc.

Beneficiarii acestor sume plătite de cetățenii români cumpărători de produse culturale utilizează sumele în mod netransparent, fără a face public care sunt sumele colectate și cum au fost utilizate aceste sume în beneficiul cetățenilor și al culturii. Există o serie de politicieni care au deținut sau au funcții de demnitate publică care fac parte din organizațiile beneficiare și care au contribuit la adoptarea sau modificarea acestei legislații injuste, unice în Europa.

Cetățenii români sunt discriminați și se creează privilegii injuste care încalcă principiul constituțional al egalității de tratament.

În acest moment cultura este tratată ca un viciu fiind suprataxată, iar aceste suprataxe denumite timbre culturale sunt destinate unor organizații private.

Prin această suprataxă pe cultură anumite entități private (uniuni de creatori) sunt finanțate în mod obligatoriu de cetățenii români consumatori de cultură, iar instituțiile de spectacole, primăriile și investitorii din cultură devin colectori.

2. Schimbări preconizate

Prin abrogarea legii privind timbrele culturale se facilitează accesul la produse culturale, atât prin eliminarea unui cost suplimentar pe care trebuie să plătească cetățenii cumpărători, cât și prin degrevarea instituțiilor de cultură, a primăriilor și entităților private care realizează bunuri sau evenimente culturale de activități de colectare, raportare și virare a unor sume de bani care măresc costul.

Prin abrogarea acestei legi se face dreptate cetățenilor români care pot avea acces mai ușor la produse culturale (cărți, muzică, filme, opere de artă plastică, spectacole și construcții care au la baza un proiect de arhitectură). Se asigură egalitatea de tratament și acces neîngrădit la cultură de suprataxe de interes privat. Cetățenii români nu trebuie să mai fie obligați să finanțeze forțat organizații private.

Proiectele culturale sunt finanțate în mod transparent prin intermediul instituțiilor publice – Centrul Național al Cinematografiei, Administrația Fondului Național Cultural și Ministerul Culturii, iar organizațiile titularilor se vor finanța în condiții similare cu societățile din celelalte state europene.

**Inițiator,
Mihai Răzvan Sturzu
Deputat PSD**

